

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTON SREDIŠNJA BOSNA
OPĆINA JAJCE
OPĆINSKI NAČELNIK**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
CENTRAL BOSNIA CANTON
JAJCE MUNICIPALITY
MAYOR OF JAJCE MUNICIPALITY**

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA OPĆINE JAJCE ZA PERIOD 2024. – 2026. GODINE

Jajce , Juni 2023. godine

UVOD U DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA

Dokument okvirnog budžeta općine Jajce (u daljnjem tekstu: DOB) za period 2024.-2026. godine je sačinjen u skladu sa članom 16., 17. i 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ broj 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22). DOB iskazuje fiskalnu strategiju i budžetske planove općine Jajce za sljedeći trogodišnji period i da razvija osnovu za pripremu budžeta narednih godina. Priprema DOB-a je dio Srednjoročnog okvira rashoda za period 2024.-2026. godine, što ima za cilj da razvije bolju osnovu za pripremu budžeta uz prisustvo boljih veza između raspodjele sredstava i prioriteta politika određenih u razvojnoj strategiji općine.

Naime, ovaj Dokument predstavlja preliminarni okvirni Nacrt budžeta za 2024. godinu i sadrži gornje granice potrošnje, kojih se svaki budžetski korisnik mora pridržavati u procesu pripreme svog godišnjeg zahtjeva za budžetskim sredstvima, te daje predviđanja za 2025. i 2026. godinu.

DOB pokriva sljedeće ključne oblasti:

- Makroekonomske pretpostavke i prognoze (Poglavlje 1)
- Srednjoročna fiskalna strategija (Poglavlje 2)
- Struktura potrošnje u javnom sektoru (Poglavlje 3)
- Prioriteti potrošnje za period 2024.-2026. godine (Poglavlje 4)

U Poglavlju 2. (Srednjoročna fiskalna strategija) su date makroekonomske pretpostavke i projekcije prihoda za trogodišnji period za općinu Jajce kao fiskalni okvir za ograničenje potrošnje.

U Poglavlju 3. su definisane projekcije budžetske potrošnje po ekonomskim kategorijama.

U poglavlju 4. su predložene početne gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika za 2024. godinu, te za 2025. i 2026. godinu.

Osnova za izradu budžeta zasniva se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta. Ovaj dokument je urađen na bazi revidirane projekcije prihoda po osnovu indirektnih poreza, prihoda po osnovu poreza na dobit i prihoda po osnovu poreza na dohodak za 2022. godinu i plana za period 2023.-2025. godine sačinjenih od strane Federalnog ministarstva finansija, te na osnovu zahtjeva budžetskih korisnika **putem Instrukcija broj 1.**

Federalno ministarstvo finansija u svojoj revidiranoj projekciji prihoda pretpostavljaju da će od 2023. godine doći do skromnijeg i usporenijeg rasta pojedinih vrsta prihoda, te ponovne uspostave pozitivnog trenda kretanja. S obzirom da ističu da međunarodna politička situacija može uticati na negativne ekonomske posljedice na svjetsku ekonomiju, pa samim tim i u BiH, u naredne 3 godine smo ipak planirali sredstva sa relativno manjim rastom u odnosu na 2023. godinu.

DOB ima za cilj uvođenje početnih budžetskih ograničenja za budžetske korisnike, već u ranoj fazi budžetskog procesa. Jedan od najvažnijih ciljeva je **programsko budžetiranje** koje predstavlja grupisanje sličnih aktivnosti i usluga koje obavlja resorna služba kako bi postigla

strateški cilj uključujući potrebna sredstva za realizaciju tog cilja. Svoje programske aktivnosti korisnici gradskih budžeta trebaju iskazati na **tabelama prioriteta** čija priprema omogućava da korisnici budžetskih sredstava učestvuju u DOB-u na način što će iskazati svoje ključne prioritete za dodjelu sredstava za fiskalnu i naredne dvije godine, a koje su utvrđene u **Dokumentu o srednjoročnom planu razvoja**, posebnim Zakonom i drugim propisima. Svrha ovih tabela je da daju početne procjene troškova planiranih budžetskih rashoda za naredne tri godine. Posebna sredstva za realizaciju uključuju tekuće izdatke i kapitalne investicije i predložene izvore finansiranja (budžetska sredstva, vlastiti prihodi, donacije).

Nakon dostave kompletiranih tabela prioriteta za svakog budžetskog korisnika Služba za finansije analizira sve izložene prioritete i daje svoje preporuke općinskom načelniku, imajući u vidu konkurentske prioritete politika i procijenjena ukupna sredstva koja će biti na raspolaganju korisnicima budžeta u periodu od 2024.-2026. godine. Služba za finansije također daje preporuke o gornjim granicama potrošnje za svakog korisnika, što predstavlja ograničenje za zahtjeve korisnika koji će biti dostavljeni kasnije u budžetskom procesu.

Zakonski osnov za usvajanje Dokumenta okvirnog budžeta za period 2024.-2026. godine sadržan je u članu 16., 17. i 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH" broj 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) koji propisuje da općinski načelnik razmatra i usvaja Dokument okvirnog budžeta, zajedno sa srednjoročnim okvirom rashoda za tri godine. U skladu sa članom 32. stav 2. Zakona, uz Nacrt Budžeta općinskom vijeću se podnosi Dokument okvirnog budžeta sa obrazloženjem na znanje, kao osnov izrade Budžeta za narednu godinu.

Razlog donošenja je sadržan u članu 28. Zakona o budžetima u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19) u kojem stoji da se odredbe čl. 3 do 27. Zakona shodno primjenjuju kod izrade i donošenja budžeta kantona, gradova, općina i finansijskih planova njihovih izvanbudžetskih fondova.

POGLAVLJE 1. MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

Makroekonomski trendovi i kretanja u srednjoročnom periodu

Kretanje ekonomskog rasta, industrijske proizvodnje, zaposlenosti, bruto društvenog proizvoda u BiH je uveliko uslovljeno vanjskim faktorima i usko vezano za kretanje u okruženju, tako da se sve analize naslanjaju i na projekcije zemalja Evropske unije i bližeg okruženja.

Osnovni makroekonomski pokazatelji BiH za naredni srednjoročni period:

Stopa rasta BDP-a	Zvanično	Projekcije				
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nominalni rast u %	12,6	11,7	6,4	5,2	5,6	5,6
Realni rast u %	7,6	3,7	2	2,7	3	3,3

Izvor: DEP: Mart 2023. Godina

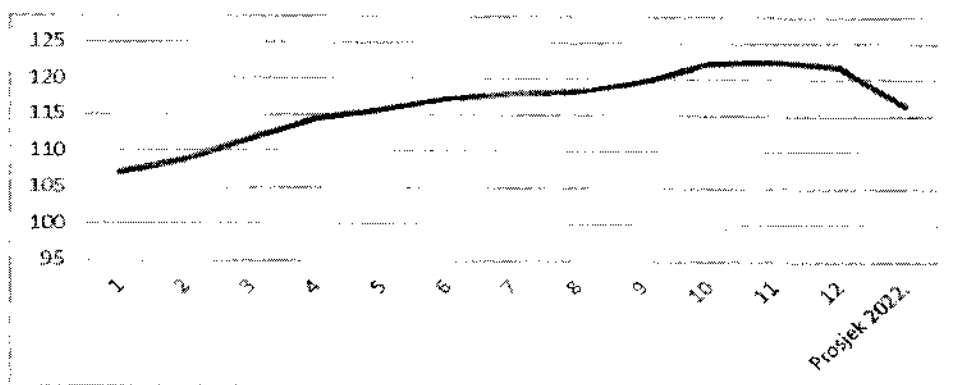
Prevazilaženje krize i napredak se može ostvarivati i sa malim i usporenim mjerama, kao što je to slučaj sa BiH. U slučaju globalne krize naša ekonomija, osjetljiva i nestabilna, posebno pokazuje osjetljivost uz manju sposobnost prilagođavanja novim uslovima, a posljedice traju duže od razvijenih ekonomija. Razvijene ekonomije su u stanju da pruže veću podršku privredi, socijalno osjetljivim kategorijama, pa i zdravstvenom sektoru sa nizom mjera. Naše mjere su uglavnom kratkoročne i dijelom naslonjene na kreditna sredstva. Konačno, ekonomije razvijenih zemalja se prestrukturiraju, a kapital nalazi kanale za prilagođavanje promjenama u strukturi potrošnje. Kada je u pitanju BiH, provođenje svih mjera na ublažavanju posljedica i prevazilaženje krize će biti otežano zbog neusklađenosti u djelovanju niza nivoa vlasti. Zbog toga se očekuje manja efikasnost mjera, produžavanje krize uz dodatno zaduženje svih nivoa vlasti.

U narednom periodu, pod pretpostavkom nastavka stabilnog eksternog okruženja u ovom srednjoročnom vremenskom okviru u Bosni i Hercegovini se očekuje nastavak rasta realnog BDP-a po prosječnim stopama rasta od 3,0% na godišnjem nivou. Tokom ovog perioda očekuje se da domaća tražnja kroz privatnu potrošnju i investicije biti glavni oslonac ekonomskog rasta. S druge strane, tokom posmatranog perioda očekuje se gotovo stagnacija javne potrošnje (rast oko 0,6%) što će rezultirati smanjenjem njenog učešća u strukturi BDP-a, odnosno njenog doprinosa u ekonomskom rastu Bosne i Hercegovine. Također, reformske mjere koje su usmjerene ka poboljšanju poslovnog ambijenta u zemlji trebale bi rezultirati većim investicionim ulaganjima (domaćim i inostranim) što bi ojačalo privatni sektor, zaposlenost i u konačnici bh. vanjskotrgovinsku robnu razmjenu sa svijetom. U razdoblju Januar – Decembar 2022. godine izvoz je iznosio 17 milijardi 974 miliona KM, što je za 25,9% više nego u razdoblju 2021. godine, dok je uvoz iznosio 28 milijardi 636 miliona KM, što je za 32,6% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Pokrivenost uvoza izvozom je iznosila 62,8%, dok je vanjskotrgovinski robni deficit iznosio 10 milijardi 662 miliona KM.

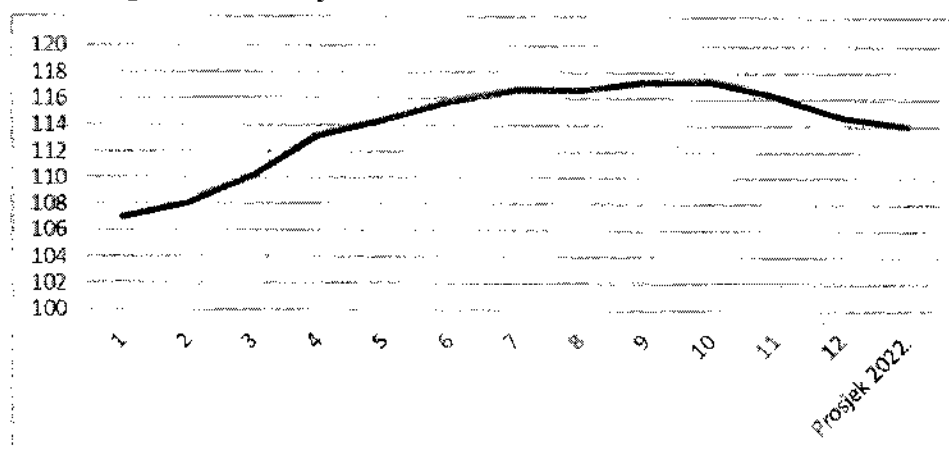
Cijene i inflacija

Nastavak provedbe politike fiskalne konsolidacije će imati za cilj smanjenje javne potrošnje u odnosu na BDP, kroz ograničavanje rasta tekuće potrošnje i tekućih transfera, uvažavajući zakonski predviđen rast istih, te bi se eventualno ostvarene uštede, odnosno fiskalni prostor usmjerio na kapitalne investicije, čijim bi se rastom u konačnici ostvario i veći sveukupni ekonomski rast. Uz sticanje statusa BiH kao kandidata za članstvo u EU, te kontinuirane procese unapređenja poslovnog okruženja i provedbu ostalih sveobuhvatnih strukturnih reformskih mjera, izvjestan je i veći priliv domaćih i stranih investicija.

Prema Agenciji za statistiku BiH Indeksi cijena po mjesecima u 2022. godini poredeći sa baznom 2015. godinom su izgledali kako slijedi u tabeli.

Indeksi cijena po mjesecima u 2022. godini poredeći sa istim mjesecom ranije 2021. godine su izgledali kako slijedi u tabeli.

Inflacija

Izvoz – uvoz

Prema Agenciji za statistiku BiH, u razdoblju I-XII 2022. godine izvoz je iznosio 17 milijardi 974 miliona KM, što je za 25,9 % više nego u istom razdoblju 2021. godine, dok je uvoz iznosio 28 milijardi 636 miliona KM, što je za 32,6 % više nego u istom razdoblju prethodne godine. Pokrivenost uvoza izvozom je iznosila 62,8 %, dok je vanjskotrgovinski robni deficit iznosio 10 milijardi 662 miliona KM.

Tržište rada

Tržište rada u Bosni i Hercegovini se proteklih godina suočava sa velikim izazovima. Nakon perioda visokih stopa nezaposlenosti, došlo je do oporavka ekonomije i smanjenja broja nezaposlenih, koji se dešavao uz povećan odlazak radne snage u inostranstvo. Pandemija COVID-19 je privremeno usporila ekonomske tokove ali nije ugrozila trend koji nameće tržište. Svjetlo na kraju tunela bi trebalo biti veće praćenje potreba tržišta za radnom snagom pri kreiranju obrazovnog sistema iz razloga što se određene struke gomilaju na Zavodima za zapošljavanje dok za nedostajućim tržište vapi.

Prema Federalnom zavodu za statistiku prosječan broj zaposlenih u FBiH u 2019. godini je iznosio 531.483, u 2020. godini 520.162, 2021. godini 525.397, u 2022. godini 535.665 u Februaru 2023. godine 537.270 a u Martu 2023. godine 537.099.

Prosječan broj nezaposlenih u toku 2019. godine je iznosio 313.570, u toku 2020. godine 321.581, u toku 2021. godine 311.679 a u Martu 2023. godine 282.071.

Ako posmatramo registrirane nezaposlene po kvalifikacionoj strukturi uočava se da je najveći broj nezaposlenih osoba sa VKV i KV kvalifikacijom 89.632, zatim slijede osobe sa srednjom stručnom spremom 77.548 i nekvalifikovane osobe 85.138. Kao nezaposleni vodi se najmanji broj osoba višeg obrazovanja tj. VŠS 4.931, a slijede ih polukvalifikovane osobe 4.084. Osoba sa VSS na Zavodu je registrovano 20.738 ili 7,4%.

POGLAVLJE 2. SREDNJOROČNA FISKALNA STRATEGIJA

Ovo poglavlje sadrži projekcije resursa koji se očekuju da će biti na raspolaganju za finansiranje javne potrošnje u općini Jajce u srednjoročnom periodu. Projekcijama resursa za srednjoročni period u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine treba da prethodi:

- iskaz o makroekonomskoj i fiskalnoj prognozi koja definiše okvir fiskalnog planiranja i nivo ukupnih resursa koji su na raspolaganju za tekući budžet i budžet za naredne dvije godine, koji donosi DEP (Direkcija za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine) i Ministarstvo finansija do 31. marta

- prognoza prihoda sa jedinstvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje-Odjeljenje za makroekonomsku analizu i Ministarstvo finansija

- priprema makroekonomske prognoze i projekcije prihoda u svrhu izrade DOB-a budžeta koje donosi Federalno ministarstvo finansija i koje FMF (Federalno ministarstvo finansija) treba dostaviti Kantonima najkasnije do 30. aprila.

Osnova za izradu budžeta svih nivoa vlasti zasniva se na procjeni privrednog razvoja, makroekonomskih indikatora i prognoze prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta.

U donošenje DOB-a, općina Jajce je uključena i putem Kantonalnog ministarstva finansija, na način što nadležna služba, tj. Služba za finansije, od Kantonalnog ministarstva finansija dobije Tabele koje se odnose na procjenu prihoda i rashoda za naredne 3 godine, a koje Služba popuni na osnovu dobijenih projekcija prihoda sa viših nivoa vlasti, te na osnovu zahtjeva budžetskih korisnika i gornjih granica rashoda, i to:

1. Tabela - Stvarni i procjenjeni porezni i neporezni prihodi
2. Tabela - Procjena budžeta po ekonomskoj klasifikaciji
3. Tabela - Konsolidovana (plate, naknade i broj zaposlenih)
4. Tabela - Projekcija prihoda Direkcije za ceste

PRIHODI

Očekivani nivo ukupnih prihoda, koji su na raspolaganju za finansiranje funkcija Budžeta Općine Jajce iznosi 13.953.150,00 KM u 2024. godini, što je u poređenju sa planiranim iznosom od 20.303.450,00 KM u 2023. godini manje za 31,28%. Vrijedi napomenuti da je u budžetu 2032. planiran i ostvaren primitak po kreditu RB u iznosu od

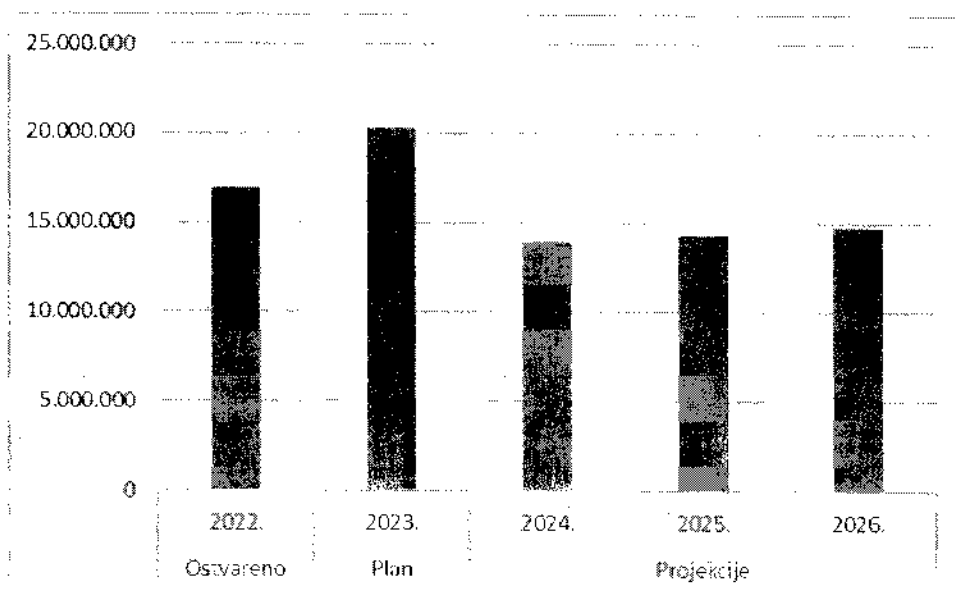
4.770.000,00 KM. U 2025. godini je planiran iznos od 14.353.100,00 KM, u 2026. godini je planiran iznos od 14.733.000,00 KM.

Pregled projekcije prihoda za 2023., 2024., 2025. i 2026. godinu, te ostvarenja u 2022. godini dat je u slijedećem tabelarnom pregledu:

Tabela 3.6: Stvarni i projicirani porezni i neporezni prihodi, primici

R. b.	Ekon. kod	Opis	Ostvareno	Plan		Projekcije	
			2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
1		PRIHODI, PRIMICI I FINANCIRANJE	16.909.698	20.303.450	13.953.150	14.353.100	14.733.000
2	710000	PRIHODI OD POREZA	5.810.089	6.089.450	6.533.150	6.883.100	7.253.000
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća	2.197	2.000	2.000	2.000	2.000
4	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	0
5	713000	Porezi na plaću i radnu snagu	1.019	1.000	1.000	1.000	1.000
6	714000	Porez na imovinu	449.533	526.000	530.000	540.000	550.000
7	715000	Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obveze na temelju poreza na promet dobra i usluga)	496	150	150	100	0
8	716000	Porez na dohodak	1.501.458	1.730.300	1.850.000	2.000.000	2.150.000
9	717000	Prihodi od neizravnih poreza	3.855.386	3.830.000	4.150.000	4.340.000	4.550.000
10	719000	Ostali porezi	0	0			
11	720000	NEPOREZNI PRIHODI	5.618.820	6.410.000	6.420.000	6.470.000	6.480.000
12	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	275.874	299.000	310.000	310.000	320.000
13	722000	Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	5.337.051	6.101.000	6.100.000	6.150.000	6.150.000
14	723000	Novčane kazne (neporezne prirode)	5.895	10.000	10.000	10.000	10.000
15	730000	TEKUĆI TRANSFERI (TRANSFERI I DONACIJE)	710.789	3.034.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
16	731000	Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	25.500	0	0	0	0
17	732000	Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	685.289	3.034.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
18	733000	Donacije	0	0	0	0	0
19	740000	KAPITALNI TRANSFERI	0	0	0	0	0
20	741000	Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	0
21	742000	Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti	0	0	0	0	0
22	770000	PRIHODI PO OSNOVI	0	0	0	0	0

		ZAOSTALIH OBVEZA					
23	777000	Prihodi po osnovi zaostalih obveza	0	0	0	0	0
24	810000	KAPITALNI PRIMITCI	4.770.000	0	0	0	0
25	811000	Kapitalni primitci od prodaje stalnih sredstava					
26	813000	Primitci od financijske imovine					
27	814000	Primitci od dugoročnog zaduživanja	4.770.000				
28	815000	Primitci od kratkoročnog zaduživanja					
29		SUFICIT IZ RANIJEG RAZDOBLJA		4.770.000			

Grafikon prikazuje visinu ostvarenih, planiranih i projiciranih prihoda i primitaka općine Jajce 2022.-2026. godine.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza za kantonalnu upravu za ceste SBK:

Upravitelji za ceste	2023.	2024.	2025.	2026.
Prihodi od ind. Poreza iz raspodjele sa JRT	6.921.567	7.514.608	8.202.495	8.872.253
Prihodi od putarine za finansiranje autocesta i cesta	2.252.013	2.312.847	2.382.131	2.460.991

I POREZNI PRIHODI

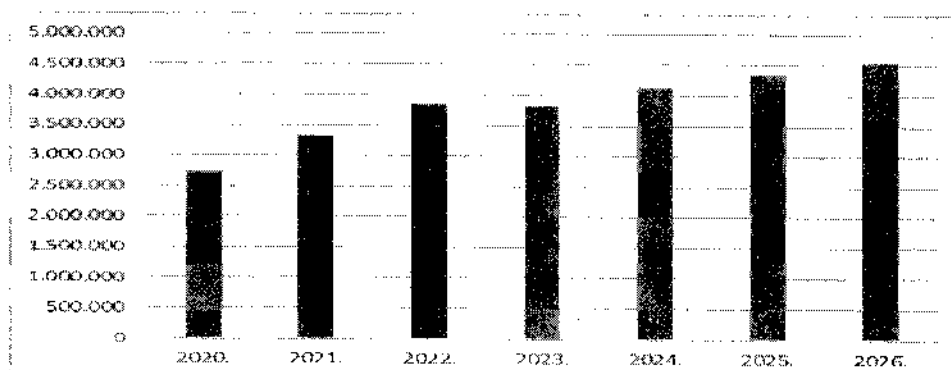
Porezni prihodi su planirani u iznosu od 6.533.150 KM u 2024. godini, što je više u odnosu na planirani iznos u 2023. godini za 7,29%, u 2025. godini su planirani u iznosu od 6.883.100 KM što je više za 5,35 % u odnosu na 2024. godinu, te u 2026. godini su planirani u iznosu od 7.253.000 KM što je više za 5,37% u odnosu na 2025. godinu.

Indirektno oporezivanje

Prema projekcijama prihoda za jedinice lokalne samouprave, koje je izradilo Federalno ministarstvo finansija na osnovu informacija dobijenih od strane Uprave za indirektno oporezivanje, Općini Jajce su projicirani prihodi od poreza na dodanu vrijednost u iznosu od 3,624 mil. KM za 2024. godinu što je više za 8,56% u odnosu na 2023. godinu, iznos od 3,956 mil. KM za 2025. godinu, te za 2026. godinu iznos od 4,279 mil. KM.

Prihodi od indirektnih poreza – općina Jajce – trend – projekcije

2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
2.732.442	3.328.887	3.855.386	3.830.000	4.150.000	4.340.000	4.550.000

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine je detaljno regulisana raspodjela prihoda od indirektnih poreza između Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcije za ceste, te ugrađene mjere koje se odnose na postepeno uvođenje novog modela raspodjele prihoda po osnovu indirektnih poreza između svih nivoa vlasti i Federacije BiH.

Za projekcije prihoda za kantonalni, gradski i općinski nivo vlasti koristi se metodologija raspodjele sa Jedinstvenog računa, a u zavisnosti od troškova finansiranja države i utvrđenoj visini plana otplate spoljnog duga.

Zbog nepoznanice o konačnim izdvajanjima za finansiranje BH institucija, kao i konačnog povrata poreza u cilju poravnanja koje još uvijek nije konačno projicirani prihodi mogu biti u odstupanju od predviđenog ekonomskog rasta (npr. promjene porezne politike, odsustva stabilnih koeficijenata raspodjela indirektnih poreza, promjene nivoa zaduženosti BiH i dr).

Prihodi od direktnih poreza

Procjena prihoda po osnovu poreza na dobit je napravljena na osnovu projekcije Direkcije za ekonomsko planiranje, pa je s tim u vezi za 2024. godinu planiran iznos od 2.000,00 KM, za 2025. godinu isti iznos, kao i za 2026. godinu.

Poreze građana čine porez na imovinu, porez na nasljeđa i poklone, te porez na promet nepokretnosti i prava. Ove poreze ne tretira Zakon o porezu na dohodak, a ocjena istih je izvršena u skladu sa postojećim kantonalnim propisima, te na osnovu ostvarenja u prethodnom periodu. U skladu sa gore navedenim, ova vrsta prihoda gradovima pripada u 100 %-tnom iznosu. U 3

naredne godine planiran je blagi porast ovih prihoda od 2023. godine u iznosu od 526.000,00 KM, 2024. godine 530.000,00 KM, 2025. godine 540.000,00 KM i 2026. godine 550.000,00 KM.

Projekcija prihoda od poreza na dohodak u kontekstu Zakona o porezu na dohodak čija je primjena započela od 01.01.2009. godine, urađena je u skladu sa projekcijama dobijenih od strane viših nivoa vlasti.

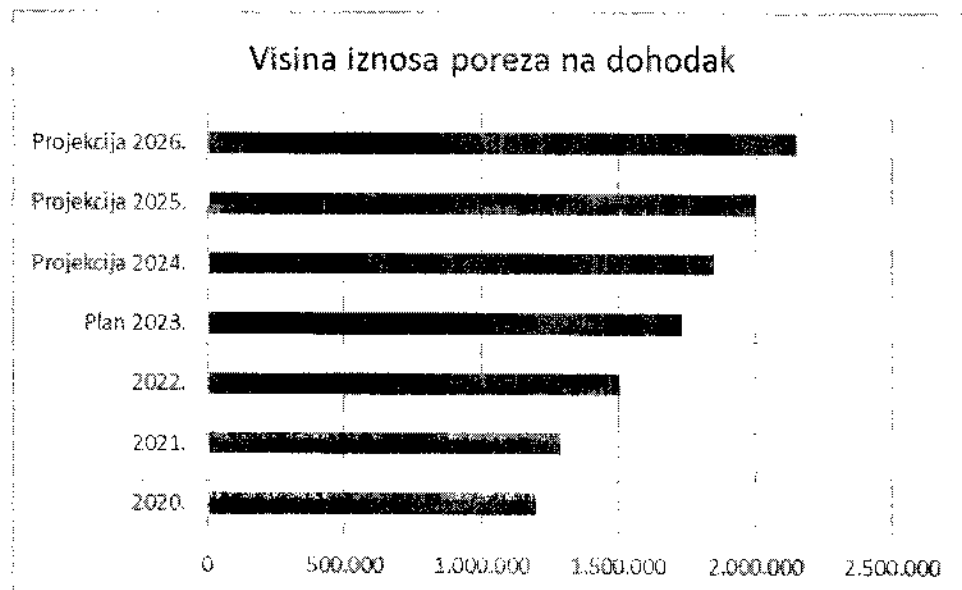
U okviru reforme poreznog sistema u BiH donešen je i Zakon o porezu na dohodak („Službene novine FBiH“ broj 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), s kojim je regulisano oporezivanje dohotka fizičkih lica, a zamijenio je dosadašnji neujednačeni način oporezivanja ovih prihoda na osnovu Federalnih propisa (Zakon o porezu na plaću „Službene novine FBiH“ broj 26/96, 27/97, 12/98, 29/00, 54/00, 16/01, 7/02, 27/02 i 6/04), te Kantonalnih propisa (Zakon o porezima SBK-a) i time se napravio još jedan korak prema modernizaciji porezne politike i uspostavljanja jedinstvenog prostora BiH.

Isti se počeo primjenjivati od 01.01.2009. godine. Porez na dohodak se prema odredbama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine raspoređuje između kantona i općina u omjeru 65,54 : 34,46 %.

Ova vrsta prihoda planirana je u 2024. godini u iznosu od 1,850 mil. KM što je više u odnosu na planirani iznos od 1,730 mil. KM u 2023. godini za 6,94%, u 2025. godini planiran je iznos od 2 mil. KM, te u 2026. godini u iznosu od 2,150 mil. KM. Projekcija plana za naredne 3 godine je napravljena na osnovu projekcije dobijene sa viših nivoa vlasti koja predviđa rast ostvarenja ove vrste prihoda u narednim godinama.

Ostvarenje ove vrste prihoda u prethodnim godinama data je u slijedećem tabelarnom i grafičkom pregledu:

Godina	2020.	2021.	2022.	Plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcij a 2025.	Projekcij a 2026.
Porez na dohodak	1.196.165	1.283.634	1.501.458	1.730.300	1.850.000	2.000.000	2.150.000

Prihodi po osnovu ostalih poreza nisu planirani u narednim godinama jer izvršenja nije bilo prethodnih godina.

II NEPOREZNI PRIHODI

Neporezne prihode čine naknade, takse i novčane kazne. Ovi prihodi imaju visoko učešće u ukupnim budžetskim prihodima, te u 2024. godini iznose 6,420 mil. KM što je u odnosu na Budžet za 2023. godinu više za 0,15%, u 2025. godini planiran je iznos od 6,470 mil. KM, te u 2026. godini u iznosu od 6,480 mil. KM.

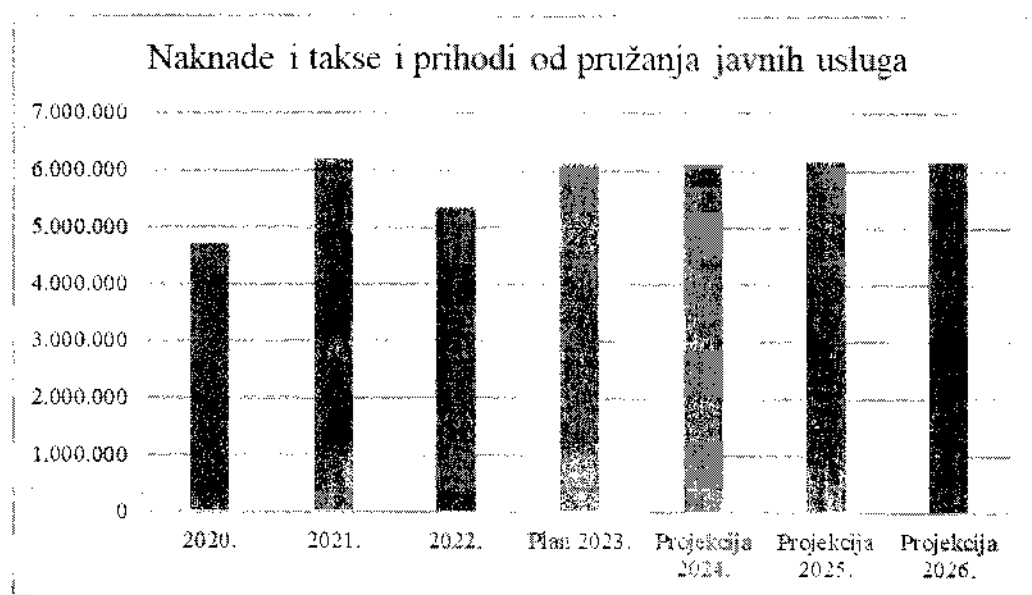
U neporeznim prihodima najveće učešće imaju naknade i takse, vlastiti prihodi, tj. naknada za uređenje građevinskog zemljišta, naknada za dodijeljeno zemljište, komunalne naknade, naknada za zauzimanje javnih površina, naknada na osnovu prirodnih pogodnosti - renta, naknada za zakup poslovnih prostorija i dr.

Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine su 2022. godine imale izvršenje 275.874,00 KM, u 2024. godini se očekuje 310.000,00 KM kao i 2025. godine, u 2026. godini se očekuje blagi rast na 320.000,00 KM.

Sljedeća tabela i grafički prikaz daju jasan uvid u kretanje naknada, taksi i prihoda od pružanja javnih usluga od 2020. godine:

Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga

Godina	2020.	2021.	2022.	Plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	4.695.801	6.190.163	5.337.051	6.101.000	6.100.000	6.150.000	6.150.000

Novčane kazne su planirane u sve 3 godine u istom iznosu, i to po 10.000,00 KM.

III TEKUĆI TRANSFERI

Tekući transferi (tekući transferi, donacije i kapitalni transferi) su planirani u 2024. godini u iznosu od 1 mil. KM, što je u odnosu na Budžet za 2023. godinu manje za 2.034. mil. KM, u 2025. godini planiran je također planiran 1 mil. KM kao i u 2026. godini. Nepredvidljiv pristup prijavi finansiranja i sufinansiranja projekata za značaj za lokalni nivo prema višim nivoima kao i rezultat tih prijava rezultira nezahvalnim planiranjem sredstava koja se očekuju s viših nivoa, stoga se planiranje radi oprezno uključujući iskustva od ranijih godina.

IV KAPITALNI PRIMICI

U okviru „Kapitalnih primitaka“ za sve tri godine kapitalni primici nisu planirani.

Rizici ostvarenja projekcije prihoda

Rizici ostvarenja navedene projekcije prihoda mogu biti:

- nepredviđene promjene poreznih politika
- promjene u nivou planirane otplate vanjskog duga
- makroekonomske pretpostavke
- ostvarenje prihoda od naknade za potopljeno zemljište od strane HE koje uveliko ovisi o padavinama i potražnjom za električnom energijom
- razvoj drugih događaja (promjena nivoa zaduženosti, rad porezne administracije, mogućnost elementarne nepogode...)

POGLAVLJE 2. STRUKTURA POTROŠNJE U JAVNOM SEKTORU

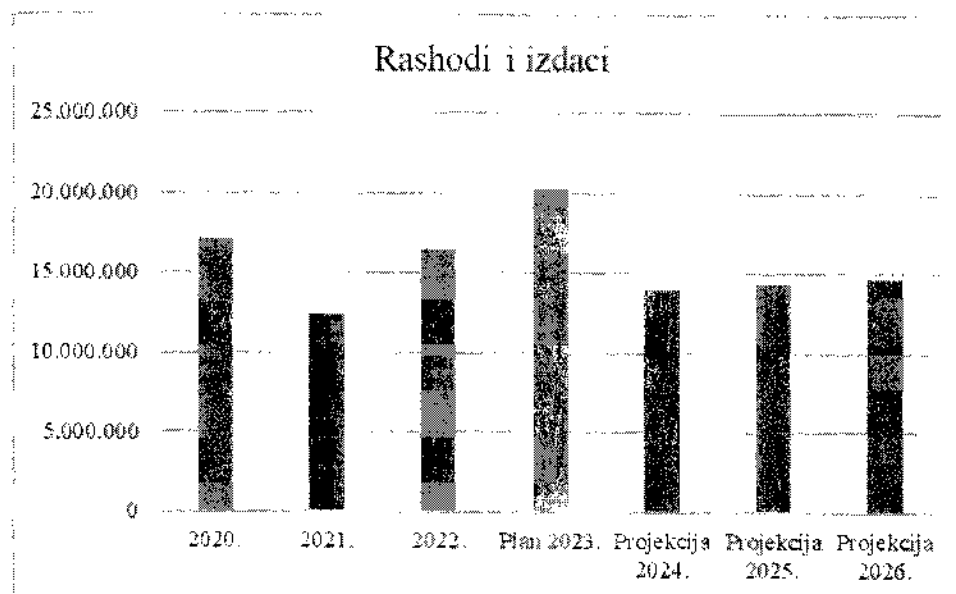
U ovom poglavlju su sažeta glavna pitanja iz oblasti upravljanja javnim sredstvima i budžetske reforme u BiH. Ovo poglavlje se zasebno fokusira na plate u javnom sektoru, materijalne troškove, kapitalne izdatke i transfere. Na osnovu ove analize urađene su projekcije budžetske potrošnje po ekonomskim kategorijama za period 2024.-2026. godine.

A RASHODI

Očekivani nivo ukupnih rashoda Budžeta općine Jajce iznosi 13.953.150,00 KM u 2024. godini. U 2025. godini je planiran iznos od 14.353.100 KM, a što je za 2,87 % više u odnosu na planirani iznos u 2024. godini. U 2026. godini je planiran iznos od 14.733.000,00 KM, što je više za 2,65 % u odnosu na planirani iznos u 2025. godini.

Pregled projekcije rashoda i izdataka za 2023., 2024., 2025. i 2026. godinu, te izvršenja u 2022. godini dat je u slijedećem tabelarnom pregledu:

Godina	2020.	2021.	2022.	Plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Rashodi i izdaci	17.110.641	12.414.628	16.459.173	20.303.450	13.953.150	14.353.100	14.733.000

Procjena budžeta po ekonomskoj klasifikaciji:

R. b.	Ekon. kod	Vrsta rashoda	Ostvareno 2022.	Plan 2023.	Projekcije		
					2024.	2025.	2026.
1		UKUPNO RASHODI I IZDACI	16.459.173	20.303.450	13.953.150	14.353.100	14.733.000
2	600000	Tekuća pričuva		140.000	140.000	140.000	140.000
3	610000	Ukupni tekući rashodi	10.571.261	13.137.000	11.049.000	11.166.000	11.423.000
4	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.467.235	2.775.000	2.996.000	3.020.000	3.100.000
5	612000	Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi	214.550	240.000	293.000	296.000	303.000
6	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	1.304.117	1.177.000	1.200.000	1.220.000	1.240.000
7	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	6.066.008	6.000.000	6.000.000	6.050.000	6.100.000
8	615000	Kapitalni transferi	349.957	2.700.000	300.000	300.000	400.000
9	616000	Izdaci za kamate	169.394	245.000	260.000	280.000	280.000
10	820000	Ukupni kapitalni izdaci	5.887.912	7.026.450	2.764.150	3.047.100	3.170.000
11	821000	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	5.356.314	5.933.450	1.650.150	1.932.100	2.020.000
12	822000	Izdaci za financijsku imovinu	0	0	0	0	0
13	823000	Izdaci za otplate dugova	531.598	1.093.000	1.114.000	1.115.000	1.150.000

I - Plaće u javnom sektoru

U 2024. godini planirana je potrošnja za plaće u organu uprave (plaće, naknade i doprinosi) u iznosu od 3,386 mil. KM. U 2025. i 2026. godini planirana je u iznosu od 3,416 mil. KM i 3,508 mil. KM.

R. b.	Opis	Ostvareno	Plan		Projekcije	
		2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
1.	UKUPNO (2 + 9 + 14)	2.769.019	3.105.000	3.386.000	3.416.000	3.508.000
2.	Bruto plaće i naknade plaća (3+4+5)	2.554.469	2.865.000	3.093.000	3.120.000	3.205.000
3.	Neto plaće i naknade plaća (bez poreza na dohodak)	1.826.999	2.045.000	2.219.000	2.237.000	2.290.000
4.	Akontacija poreza na dohodak	87.234	90.000	97.000	100.000	105.000
5.	Doprinosi na teret zaposlenih (6+7+8)	640.236	730.000	777.000	783.000	810.000
6.	Za penzijsko i invalidsko osiguranje	354.171	390.000	432.000	433.000	447.000
7.	Za zdravstveno osiguranje	255.416	305.000	308.000	312.000	324.000
8.	Za zapošljavanje	30.649	35.000	37.000	38.000	39.000
9.	Doprinosi poslodavca (10+11+12+13)	214.550	240.000	293.000	296.000	303.000
10.	Za penzijsko i invalidsko osiguranje	122.600	130.000	166.800	168.000	172.000
11.	Za zdravstveno osiguranje	81.733	95.000	111.000	112.000	114.500
12.	Za zapošljavanje	10.217	15.000	15.200	16.000	16.500
13.	Za beneficirani radni staž	0	0	0	0	0
14.	Ostali doprinosi (na teret penzija i ostali doprinosi)	0	0	0	0	0
15.	Prosječan broj zaposlenih na osnovu radnih sati (cijeli broj)	88	89	90	90	90

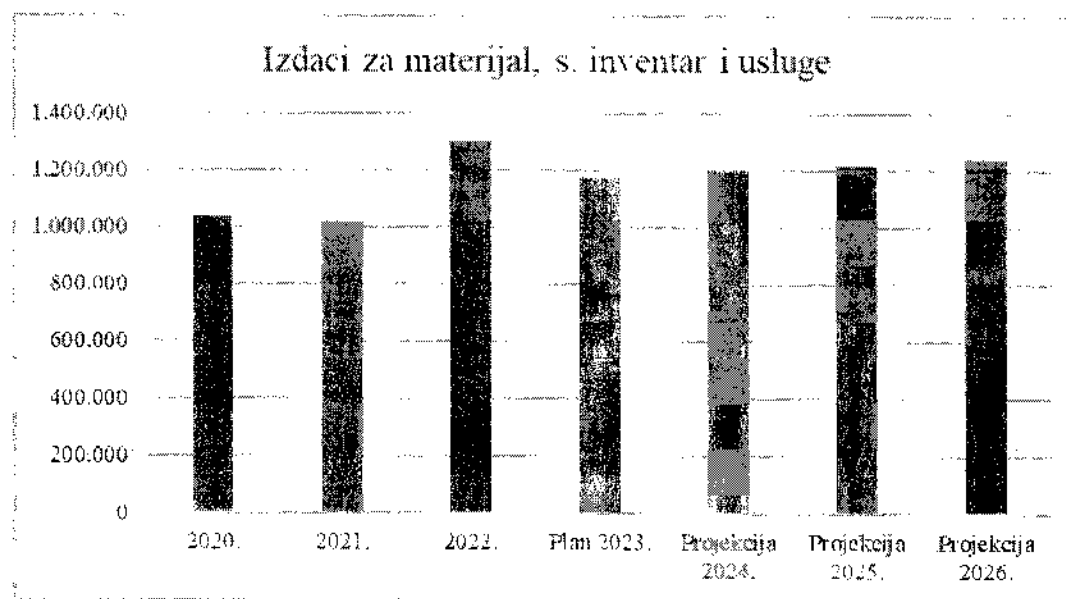
II Izdaci za materijal i usluge

Ukupna potrošnja za materijal i usluge u 2023. godini se procjenjuje na iznos od 1,177 mil. KM. U 2024. godini planiran je iznos od 1,200 mil. KM, tj. više za 1,95% u odnosu na 2023. godinu, u 2025. godini iznos od 1,220 mil. KM, te u 2026. godini iznos od 1,240 mil. KM što je više za 1,64% u odnosu na 2025. godinu.

Usporedni pokazatelj izdataka za materijal, sitan inventar i usluge sa izvršenjem prethodnih par godina dat je u slijedećem tabelarnom i grafičkom pregledu:

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge za period 2020.-2026.

Godina	2020.	2021.	2022.	Plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Izdaci za materijal, s. inventar i usluge	1.036.872	1.017.581	1.304.117	1.177.000	1.200.000	1.220.000	1.240.000

III Tekući transferi (grantovi)

Ukupni izdaci za tekuće transfere planirani su u 2024. godini u iznosu od 6,0 mil. KM, u 2025. godini planirana je potrošnja za transfere u iznosu od 6,05 mil. KM, te u 2026. godini 6,1 mil. KM, a predstavljaju bespovratna davanja potrošačkim jedinicama koje se financiraju iz Budžeta putem nadležnih službi.

U okviru istih planirani su transferi drugim nivoima vlasti koji se odnose na finansiranje potreba mjesnih zajednica, i pomoć drugim općinama i to za 2023. godinu iznos od 75.000,00 KM, što bi trebala biti osnova da se u istoj visini planira i za naredne godine. Unutar grupe 614100 se nalazi i finansiranje izbora odnosno izborne komisije, Grant za kulturu, sport, obrazovanje, turizam, zdravstvo, kao i Centar za socijalni rad. Projekcije izdvajanja za ove namjene bi trebale biti u manjoj ili većoj visini kao tokom 2023. godine ovisno o aktivnostima i hitnosti finansiranja navedenog.

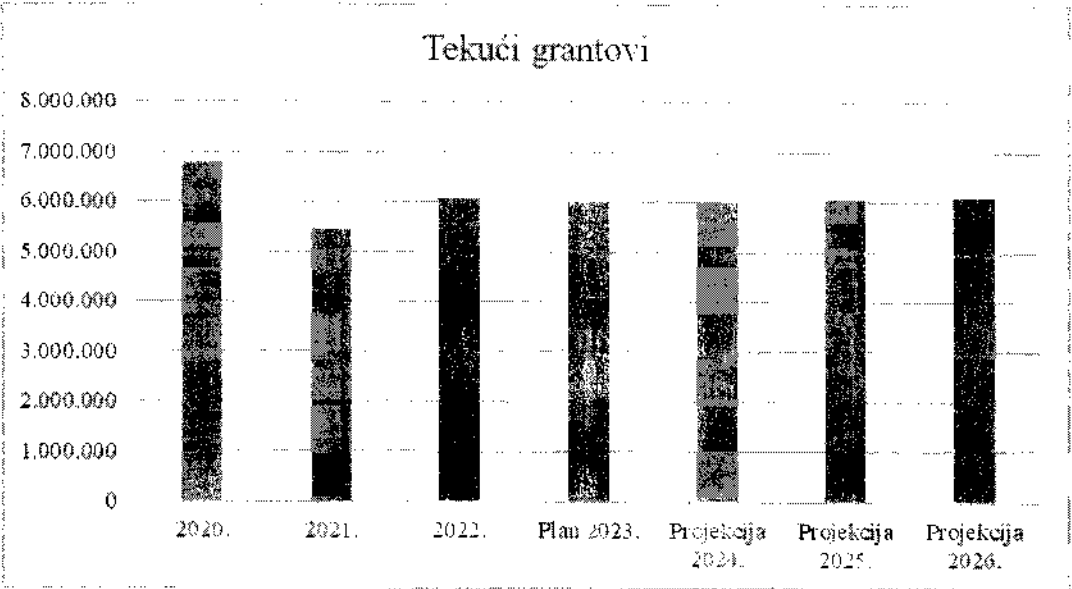
Transferi pojedincima planirani su u iznosu od 865.000,00 KM za 2023. godinu te se tako planira i u periodu 2024.-2026. uz blago povećanje u skladu sa izdašnosti budžeta.

Grantovi neprofitnim organizacijama planirani su u iznosu od 1,81 milion KM za 2023. godinu. Slična visina granta se projicira i u narednom periodu. U ovu skupinu spada finansiranje JU i JP, poticaj poljoprivredi, zapošljavanju.

Ostali transferi planirani su u iznosu od 80.000,00 KM u 2023. godini, u 2024. godini, te u 2025. i 2026. godini se projicira isti iznos. Ove pozicije se odnose na naknade za povrat više ili pogrešno uplaćenih prihoda i izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju kao i naknade za eksproprijaciju zemljišta.

Uporedni pokazatelj sveukupnih izdvajanja za tekuće grantove sa izvršenjem prethodnih par godina dat je u sljedećem tabelarnom i grafičkom pregledu:

Godina	2020.	2021.	2022.	Plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Tekući grantovi	6.778.420	5.443.344	6.066.008	6.000.000	6.000.000	6.050.000	6.100.000

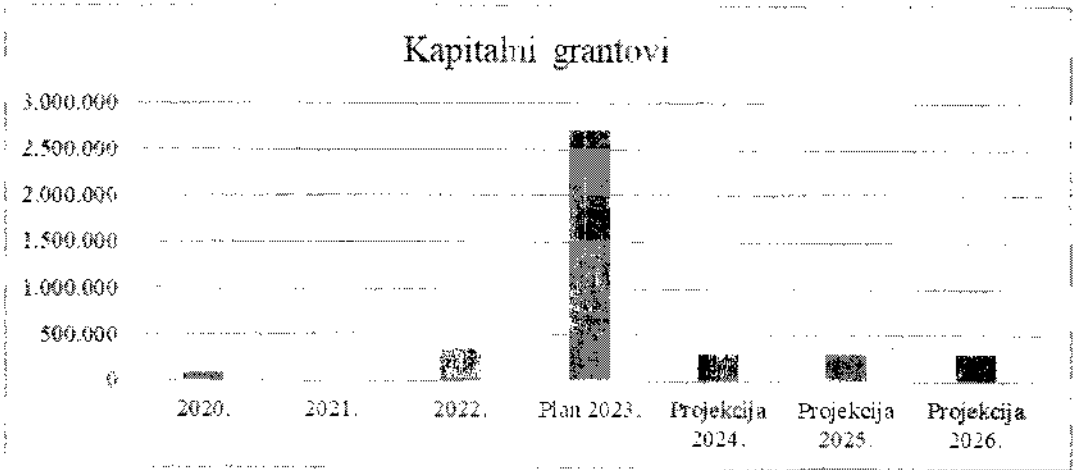

IV Kapitalni grantovi

Ukupni izdaci za kapitalne grantove planirani su za sve 3 godine u istom iznosu, i to 300.000,00 KM.

Usporedni pokazatelj izdvajanja za kapitalne grantove sa izvršenjem prethodnih par godina dat je u sljedećem tabelarnom i grafičkom pregledu:

Godina	2020.	2021.	2022.	Plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Kapitalni grantovi	82.256	3.264	349.957	2.700.000	300.000	300.000	300.000

Visina izdvajanja za Kapitalne transfere se nesrazmjerno ističe u 2023. godini iz razloga doznačavanja namjenskih sredstava od strane Agencije za vodno područje rijeke Save u visini od 2.3 miliona KM u svrhu uređenja korita rijeke Plive. Valja napomenuti da se projiciranju ove pozicije pristupa sa velikim oprezom, što zbog nepredvidivosti potreba što zbog rezultata apliciranja za namjenska sredstva kod viših nivoa vlasti.

V Izdaci za kamate

Ukupni izdaci za kamate po osnovu dugoročnih zaduženja planirani su u 2024. godini u iznosu od 260.000,00 KM, u 2025. godini planirano je u iznosu od 280.000,00 KM, te u 2026. godini također 280.000,00 KM. Općina Jajce ima kredit kod EIB u visini od 4 mil. Eur za Vodosnabdjevanje i kanalizaciju pojedinih naselja na desnoj obali Vrbasa i 9.775.000,00 KM kod Razvojne banke FBiH za sanaciju i rekonstrukciju lokalnih puteva i mostova.

B KAPITALNI IZDACI

Kapitalnu potrošnju predstavljaju uglavnom projekti koji su vezani za ulaganja u općinske objekte, nabavku opreme, otplatu kredita, ulaganje u putnu infrastrukturu, vodovode, kanalizaciju i dr.

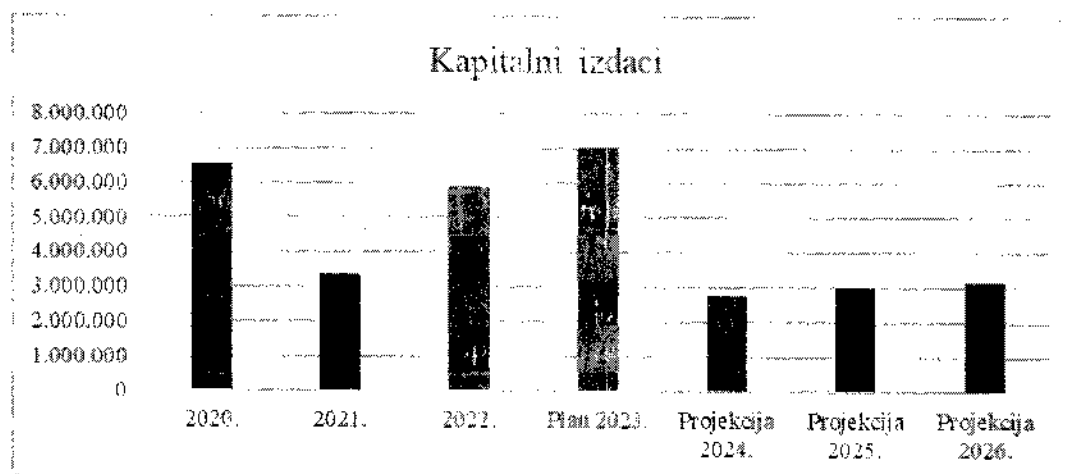
Sveukupni kapitalni izdaci za koje će se izdvojiti sredstva iz Budžeta općine Jajce su projicirani na iznos od 2,764 mil. KM u 2024. godini, u 2025. godini u iznosu od 3,047 mil. KM, te u 2026. godini u iznosu od 3,170 mil. KM.

Za nabavku stalnih sredstava u 2024. godini izdvojiti će se 1,650 mil. KM, u 2025. godini iznos od 1,932 mil. KM, te u 2026. godini iznos od 2,020 mil. KM.

Za izdatke za otplatu duga na osnovu otplatnih planova planira se iznos od 1,114 mil. KM u 2024. godini, u 2025. godini 1,115 mil. KM, i 1,150 mil. KM u 2026. godini.

Usporedni pokazatelj izdvajanja za kapitalne izdatke sa izvršenjem prethodnih par godina dat je u sljedećem tabelarnom i grafičkom pregledu:

Godina	2020.	2021.	2022.	Plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Kapitalni izdaci	6.565.538	3.363.063	5.887.912	7 026.450	2.764.150	3.047.100	3.170.000

POGLAVLJE 3. BUDŽETSKI PRIORITETI ZA PERIOD 2024.-2026. GODINE

Budžet predstavlja sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi općina i gradova provode u usluge, programe i aktivnosti koje su usmjerene ka ispunjenju socijalnih i ekonomskih potreba građana.

U početnoj fazi donošenja Budžeta od budžetskih korisnika se traži da Službi za finansije dostave svoje preglede prioriteta (Instrukcije 1) na način što svoje programske aktivnosti iskazuju na tabelama prioriteta.

Priprema prioriteta tabela omogućava budžetskim korisnicima da učestvuju u DOB-u tako što će navesti svoje ključne prioritete za dodjelu resursa u skladu sa Srednjoročnom razvojnom strategijom (SRS) i drugim strateškim dokumentom kojim se definiraju sektorski prioriteti usvojeni od strane OV odnosno načelnika općine.

Obzirom da zahtjevi budžetskih korisnika uglavnom nadmašuju raspoloživa sredstva, vrlo je bitno da se svi korisnici pridržavaju uputa iz Instrukcija br. 1 ukoliko žele da njihovi zahtjevi budu razmotreni od strane načelnika.

Kroz pripremu ovih tabela budžetski korisnici navode prijedloge za svoje visokoprioritetne programe potrošnje, kao i opcije ušteda od programa koji imaju niži prioritet ili se ne odvijaju očekivanim tokom, sa kojim bi se sredstva mogla preusmjeriti na programe višeg prioriteta u skladu sa sektorskim prioritetima navedenim u Srednjoročnoj razvojnoj strategiji.

Vezano za prednje u proceduri donošenja Budžeta općine Jajce za 2024. godinu i naredne dvije godine u skladu sa budžetskim kalendarom u toku mjeseca Februara od budžetskih korisnika je zahtijevano da dostave tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika Instrukcije 1. i to:

Tabela 1. Postojeći programi

Tabela 2. Prijedlog dodatne visoko prioritetne potrošnje

Tabela 3. Predložena opcija ušteda

Tabela 4. Sažetak po programima.

Nakon pregleda dostavljenih tabela od strane budžetskih korisnika nadležna Služba je utvrdila da je budžetska potrošnja predložena od strane budžetskih korisnika u nivou raspoloživih resursa.

Makroekonomski pokazatelji za naredne 3 godine imaju uglavnom pozitivan trend što se tiče poreznih prihoda. Međutim, neporezne smo planirani u realnom obimu, pa je plan u naredne 3 godine sa iskazanim vrlo blagim porastom.

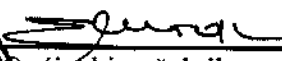
Prema projekcijama prihoda raspoloživi resursi u 2024. godini iznose 13.953.150,00 KM te su manji za 31,28% u odnosu na 2023. godinu, (valja napomenuti da je ovoliko odstupanje od budžeta iz 2023. godine iz razloga primitka kredita za puteve u toku 2023. godine u iznosu od 4.770.000,00 KM. U 2025. godini prihodi i primici projicirani su sa blagim rastom od 2,87% u odnosu na 2024. godinu i iznose 14.353.100,00 KM, te u 2026. iznose 14.733.000,00 KM što je za 2,65% više nego za 2025. godinu.

Sljedeći tabelarni pregled prikazuje gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika:

Prioriteti budžetskih korisnika i opcije ušteda za 2024. godinu

Budžetski korisnik	
1. Organ uprave	
1.1.	Obaveze po kreditima
1.2.	Prava iz radnog odnosa
1.3.	Obaveze prema dobavljačima
1.4.	Ostali korisnici koji se finansiraju iz grantova

Općinski načelnik
Edin Hozan